

Læreplan i samisk musikk og scene

Dette er en oversettelse av den fastsatte læreplanteksten. Læreplanen er fastsatt på nordsamisk.

Læreplanen i samisk musikk og scene i studieforberevende programfag fastsatt som forskrift av Sametinget 31.03.2020 med hjemmel i lov av 17.juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den videregående opplæringen opplæringslova § 6-4 andre ledd.

Gjelder fra 01.08.2020

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Samisk musikk og scene handler om å oppleve, forstå og framføre joik, samisk musikk og samiske fortellinger. Faget gir elevene redskaper til å forstå særegenhetene og funksjonene til joik og samisk historiefortelling slik at de kan bevare, formidle og skape nye sceneuttrykk. Faget forbereder elevene på et arbeidsliv som stiller krav til at man forstår viktigheten av utøvende, estetiske og visuelle ferdigheter, kommunikasjon, kreativitet og samhandling. Faget skal gi elevene kunnskap om samisk samfunnsliv og kulturforståelse, og ruste elevene til å delta aktivt i ulike sosiale fellesskap.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Samisk musikk og scene skal bidra til at elevene får mulighet til å erfare hvordan kulturelt mangfold og ulike identiteter kan være en berikelse og ressurs for kunstneriske prosesser. Faget gir rom for skaperglede og utforskertrang ved å fremme fantasi og originalitet gjennom scenekunst. Læreplanen er forankret i samiske verdier og samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kjerneelementer

Joik og samisk musikk

Kjerneelementet joik og samisk musikk handler om å joike og utøve den tradisjonelle samiske vokale musikkformen med dens særegne funksjon, form og stemmebruk. Det handler også om å utforske, komponere, arrangere og framføre tradisjonell musikk med utgangspunkt i joik og om å oppleve samisk musikk og sette det i en urfolkssammenheng.

Samisk fortellertradisjon

Kjerneelementet samisk fortellertradisjon handler om å formidle og framføre fortellinger og samiske scenetekster. Det handler også om å tolke og framføre tradisjonelle fortellinger, og å skape nye fortellinger.

Samisk scene

Kjerneelementet samisk scene handler om å joike, framføre samisk musikk og formidle samiske fortellinger med vekt på scenisk tilstedeværelse, kommunikasjon og samspill. Det handler også om å lage sceniske framføringer gjennom bevegelse og tekstformidling, med personlig uttrykk.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I samisk musikk og scene handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om hvordan det å uttrykke seg gjennom joik, musikk, fortellinger, sang og bevegelse bidrar til et positivt selvbilde og identitetsbygging, relasjonsbygging og evne til å arbeide sammen mot felles mål i samspillsituasjoner.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i samisk musikk og scene innebærer å bruke språk og stemme i joik, sang og tekstformidling i ulike framføringssituasjoner. Det innebærer også å lytte til og drøfte rundt kunstneriske prosesser og resultater.

Å kunne skrive

Å kunne skrive samisk musikk og scene innebærer å utarbeide fortellertekster for framføringer, forestillinger og konserter, og å skrive logg og refleksjonsnotater.

Å kunne lese

Å kunne lese i samisk musikk og scene innebærer å kunne tolke og tilegne seg kunnskap fra tekster, framføringer, nedskrevne komposisjoner og kunstneriske ideer for drøfting og analyse, og til bruk i utøving og framføring.

Å kunne regne

Å kunne regne i samisk musikk og scene innebærer å forstå og å bruke grunnelementer som puls, rytme og taktarter i utøvelse og formidling av musikk, bevegelse, tekst og joik.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i samisk musikk og scene innebærer å kunne benytte programvare innen musikk, lyd, lys og tekst til utvikling og framføring av kunstneriske produksjoner og faglige oppgaver, og samtidig vise god digital dømmekraft. Det innebærer også å følge regler for opphavsrett og personvern.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering samisk musikk og scene

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utforske og reflektere rundt den tradisjonelle joikens og fortellingenes funksjon i et historisk- og samtidsperspektiv
- utforske nyskaping innenfor samisk musikk og urfolksmusikk og bruke dette i egne kreasjoner
- analysere tonalitet og rytmikk i ulike typer joik og bruke det som utgangspunkt for improvisasjon og for egne komposisjoner og arrangementer
- lage joiker og joike et repertoar i ulike framførings situasjoner.
- planlegge, skape og formidle samiske fortellinger i ulike framførings situasjoner
- utforske sitt personlige uttrykksregister og skape nye sceneuttrykk med bruk av joik, musikk, fortellinger, bevegelse og digitale verktøy i samspill med andre.
- analysere og drøfte bruk av joik, musikk, bevegelse og fortellinger som scenisk virkemiddel og uttrykk for egen identitet.

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i samisk musikk og scene. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de utforsker, skaper, arrangerer og fremfører samisk musikk, joik, bevegelse og fortellinger i ulike framføringssituasjoner og når de reflekterer over sammenhenger mellom disse. Elevene viser og utvikler også kompetanse i faget gjennom samarbeid og formidling av kunstneriske ideer.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske faglige og kunstneriske prosesser, skape egne uttrykksformer og arbeide kreativt for å komme fram til et resultat. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i samisk musikk og scene og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglige utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle og reflektere over egen kreativitet innen utforskning, skapende arbeid og framføring og uttrykke sin kompetanse både praktisk og muntlig.

Standpunkt vurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i samisk musikk og scene ved avslutningen av opplæringen. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i kjente og ukjente situasjoner. Læreren skal sette karakter i samisk musikk og scene basert på kompetansen eleven har vist både praktisk og muntlig, gjennom å utføre et utvalg av presentasjoner, framføringer og relevante faglige oppgaver, og i refleksjon over prosessene.

Vurderingsordning

Standpunkt vurdering

Samisk musikk og scene: Eleven skal ha én standpunkt karakter

Eksamen for elever

Samisk musikk og scene: Eleven trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen, med forberedelsesdel.

Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Samisk musikk og scene: Privatisten trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen.

Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.